

ROLUL PROFESORULUI DE EDUCAȚIE FIZICĂ LA NIVELUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LICEAL

Prof. COZAC ALINA RAMONA
Colegiul Tehnic "Alesandru Papiu Ilarian" Zalău

MOTTO: " *Nimic nu îl epuizează mai mult pe om decât inactivitatea fizică*" Aristotel

Rolul profesorului în educația modernă ca principal „agent” de transmitere a informațiilor este acela de a cunoaște aspirațiile și opțiunile elevului către anumite activități sociale sau profesii, să le dezvăluie elevilor solicitările impuse de acestea și după posibilitățile și potențialul lor să-i orienteze sau reorienteze spre domenii ocupaționale care, din punct de vedere al aspectului fizic și caracteristicilor psiho-motrice, corespund disponibilităților personale.

Odată ajunși pe o rută profesională corectă depinde numai de priceperea profesorului și de calitatea demersului didactic, ca acest plan al acțiunii instructiv - educaționale să fie și eficient. Eu îmi propun să aduc o contribuție personală la creșterea eficienței educației fizice în liceu, prin aplicarea unor metode și conținuturi moderne (fitness, aerobic, joc sportiv), dar și la formarea multilaterală a elevilor prin tot ce înseamnă *educație fizică*.

Trebuie să recunoaștem că omul tinde spre perfecționarea sa fizică, intelectuală și morală, în scopul transformării sale din individualitate în personalitate utilă societății în care trebuie să se integreze. Omul modern este permanent preocupat de starea sănătății sale fizice și mentale, de capacitatea sa de muncă, de aspectul estetic și, în acest context, înțelege din ce în ce mai mult, necesitatea dezvoltării calităților motrice, formării și perfecționării deprinderilor motrice, atât de utile pentru integrarea socio-profesională și creșterea stimei de sine în viața cotidiană. Organizarea unui regim rațional de viață prin mișcare și efort fizic își are rădăcina în educația fizică.

Elevul intra în școală și este capacitat prin intermediul procesului de învățământ cu deprinderi, priceperi motrice, calități fizice și psihice, atitudini de comportament, conduită, care se cristalizează și se mențin toată viața. „Produsul final” trebuie să reflecte calitățile, deprinderile, cunoștințele și atitudinile însușite, evaluate și sistematizate în școală, prezente ulterior pe parcursul întregii vieți. Cu alte cuvinte totul se poate reduce la posibilitatea menținerii și îmbunătățirii stării de sănătate, la existența și aplicarea de abilități, atitudini și aptitudini care să-i permită absolventului perfecționarea fizică, creșterea capacității motrice, integrarea rapidă în viața socioprofesională, satisfacerea nevoilor legate de petrecerea timpului liber.

Preocuparea continuă de a organiza mișcarea și de a transmite prin mijloace și metode specifice toate „datele”, cunoștințele, calitățile și deprinderile pentru integrarea/reintegrarea socială, conceperea și ducerea unui regim de viață sănătos și echilibrat, fac din *educație fizică* o disciplină de actualitate, care trebuie să fie înțeleasă, apreciată și reconsiderată de toți, indiferent de vârstă, în primul rând pentru întărirea și menținerea stării de sănătate, apoi pentru integrarea socio-profesională, și, de ce nu, ca o rampă de lansare a talentelor și valorilor veritabile necesare sportului de performanță și societății românești în general.

Prin intermediul procesului de învățământ *profesorul de educație fizică* trebuie să asigure în *lecțiile de specialitate* un echilibru între realizarea componentelor modelului de educație fizică și modelul concret al absolventului, în funcție de meseria sau domeniul profesional. El trebuie să realizeze o simbioză perfectă între latura instructivă, latura formativă a procesului instructiv-educativ pe de-o parte și competențele generale /specifice disciplinei și finalitățile specifice fiecărui profil, specializări sau nivel de învățământ. Pe de altă parte, profesorul trebuie să dezvolte la elevi gândirea activă, spiritul de inventivitate, fairplay-ul, jucarea corectă a șanselor pe fondul unor indici superiori de manifestare a calităților motrice și nu în ultimul rând pe fondul aplicării și

generalizării deprinderilor și priceperilor motrice de bază și specifice atletismului, jocurilor sportive, gimnasticii și cerințelor fizice specifice domeniilor de calificare profesională. În contextul autonomiei profesorului de educație fizică, eforturile lui trebuie direcționate spre dobândirea de către elevi a tehnicilor de lucru, să le dezvolte capacitatea de organizare/autoorganizare și de adaptare la situații variate de lucru în vederea dezvoltării fizice generale, perfecționării capacității motrice generale și specifice, respectiv a transpunerii acestora în viitoarea meserie și asumarea responsabilității asupra influențării propriei persoane.

Pe lângă aceste aspecte importante, valoarea socială a educației fizice școlare este data de cele 7 funcții prin care exercițiul fizic practicat sistematic, în mod voit și conștient influențează personalitatea și dezvoltarea multilaterală a individului. Aceste funcții sunt: *funcția de dezvoltare și perfecționare fizică* a omului; *funcția de dezvoltare a capacităților motrice*; *funcția igienică* sau funcția de păstrare a sănătății; *funcția educativ-intelectuală* (educația morală, educația estetică, tehnică, educația ecologică și profesională), *funcția recreativă*; *funcția creșterii randamentului uman* în activități economice, sociale și politice; *funcția de emulație*.

Profesorului de specialitate necesită cunoașterea și utilizarea teoriilor și tehnologiilor didactice avansate în vederea actualizării la elevi a cunoștințelor conceptuale și a capacităților psihomotrice, totodată influențând și capacitatea elevilor de a putea utiliza independent și rațional mijloacele educației fizice în diverse scopuri: instructive, educative, aplicative etc.

Profesorul trebuie să cunoască și să utilizeze rațional principiile didactice: participării conștiente și active a elevilor, sistematizării și concretizării conținutului instructiv-educativ, accesibilității conform particularităților de vârstă; umanizării procesului educațional; însușirii temeinice a cunoștințelor, capacităților, atitudinilor și aplicarea acestora în practică de către elevi.

Activitatea fizică/sportivă este un element considerat important în formarea indivizilor, fiind apreciat ca un factor de socializare cu o importanță din ce în ce mai crescută în societatea modernă. Atât dezvoltarea biologică, cât și trăsăturile psihice modelate de procesul socializării continuă pe parcursul întregii vieți pe măsura asumării și exercitării a noi roluri sociale și asimilării de noi experiențe. Dacă dobândirea uneia sau alteia din aceste sarcini de dezvoltare eșuează, rezultă o serie de efecte negative printre care sunt: lipsa de adaptare socială, creșterea anxietății, dezaprobarea socială și incapacitatea de exercitare a altor sarcini. Latura sportivă a educației are implicații atât în dezvoltarea și formarea fizică, cât și aspecte culturale, sau integratoare. Importanța unei dezvoltări normale după acest considerent ar trebui recunoscută de toți participanții la procesul de socializare, copiii, părinții, adulții și în general și statul.

Preocuparea pentru sport este diferențiată între băieți și fete, astfel primii au tendința de a considera că practicarea exercițiilor fizice este sănătate, și "sculptare corporală" pe când fetele au o clară orientare de subapreciere fizică. În zilele noastre se remarcă totuși o creștere a aprecierii dată importanței condiției fizice, corelată cu activitatea de educare. Astfel procentul de profesori care apreciază activitatea fizică ca fiind foarte importantă, este mai mare decât cel al părinților, dar mai mic decât cel al profesorilor de sport.

În general răspunsul elevilor la problema importanței sportului pentru formarea viitoare este foarte asemănător cu cel dat de părinți, acest lucru arătând totuși importanța și forța pe care o are formarea în cadrul familiei. Profesorii în schimb valorizează mai mult sportul, considerându-l mult mai important. Interesant este faptul că în această perioadă de formare, opinia părinților este preluată direct de către copii și astfel primează „așa zisele” materii importante asupra sportului, considerat mai degrabă o formă de loisir, de consum al timpului liber și nu de formare individuală cu rezultate pe termen lung.

În momentul de față există un nivel de conștientizare scăzut referitor la implicațiile mișcării în atingerea unei calități ale vieții cu toate consecințele care ar putea influența diferite aspecte ale societății.

Elevii sunt mult mai conștienți de importanța mișcării în viața lor decât consideră adulții, tocmai datorită profesorului de educație fizică.

Elevii sunt suficienți de motivați (intrinsec) pentru a realiza o activitate fizică mai susținută decât cea care se realizează în momentul de față în școli, iar dacă profesorul de educație fizică se implică și mai mult în activitatea sa, organizează concursuri, activități extrașcolare, găsește sponsori, elevii sunt și mai motivați pentru a practica sportul în masă cât mai mare, de aceea rolul profesorului de educație fizică este foarte important în practicarea educației fizice în școală.

Condițiile existente în unele școli, licee creează o reală și generală nemulțumire mai ales în rândul elevilor, dar și în rândul profesorilor de specialitate, deoarece neavând condiții bune (sală și teren amenajat special pentru practicarea exercițiilor fizice), ei nu vor putea realiza ceea ce își propun și nu vor putea oferi rezultate corespunzătoare disciplinei, iar de aici bineînțeles apare sentimentul negativ de predare a acestei discipline și inevitabil acel sentiment este transmis mai departe elevilor.

Copii (în marea lor majoritate) găsesc soluții alternative de mișcare care să compenseze insuficiența pe care o pot oferi orele de educație fizică percepută ca o lipsă clară. Ei se adaptează și condițiilor mai grele, chiar dacă nu au un teren bun, vor amenaja ei unul cel puțin pentru jocul de fotbal. De exemplu dacă profesorul de specialitate oferă elevilor antrenamente într-un anumit joc sportiv, ei cu mare plăcere vor participa.

Există o lipsă clară de informare și preocupare în înțelegerea fenomenului sportiv la persoanele de vârstă a treia, se știe doar că este benefic și totuși unii nu îl practică îndeajuns. Pe de altă parte am putea spune că în ultimii ani în țara noastră a început să crească nivelul practicării exercițiilor fizice până la vârsta de 25-35 de ani prin sălile de aerobic, fitness și sălile de forță.

Cu toate aceste informații putem afirma faptul că, rolul profesorului de educație fizică în sistemul de învățământ liceal și nu numai este foarte important, el poate face ca această disciplină să fie practică de cât mai mulți elevi, și cu cât el se implică mai mult în meseria sa va putea obține rezultate remarcabile.

Bibliografie:

1. Boian, I.: Educația fizică - manual pentru clasa a IX-a, Editura Arc, Chișinău, 2006;
2. Boian, I., Bicherschi, S., Sava, P.: Concepția educației fizice și sportului în învățământul preuniversitar, Editura Sport și turism, Chișinău, 1998;
3. Cerghit, I.: Metode de învățare, Editura didactică și pedagogică, București, 1976;
4. Epuran, M., Horghidan, L.: Psihologia educației fizice, Editura Științifică, București, 1994;
5. Neascu, I., Ene, M.: Educația și autoeducația în formarea personalității sportive, Editura sport-turism, București, 1987;